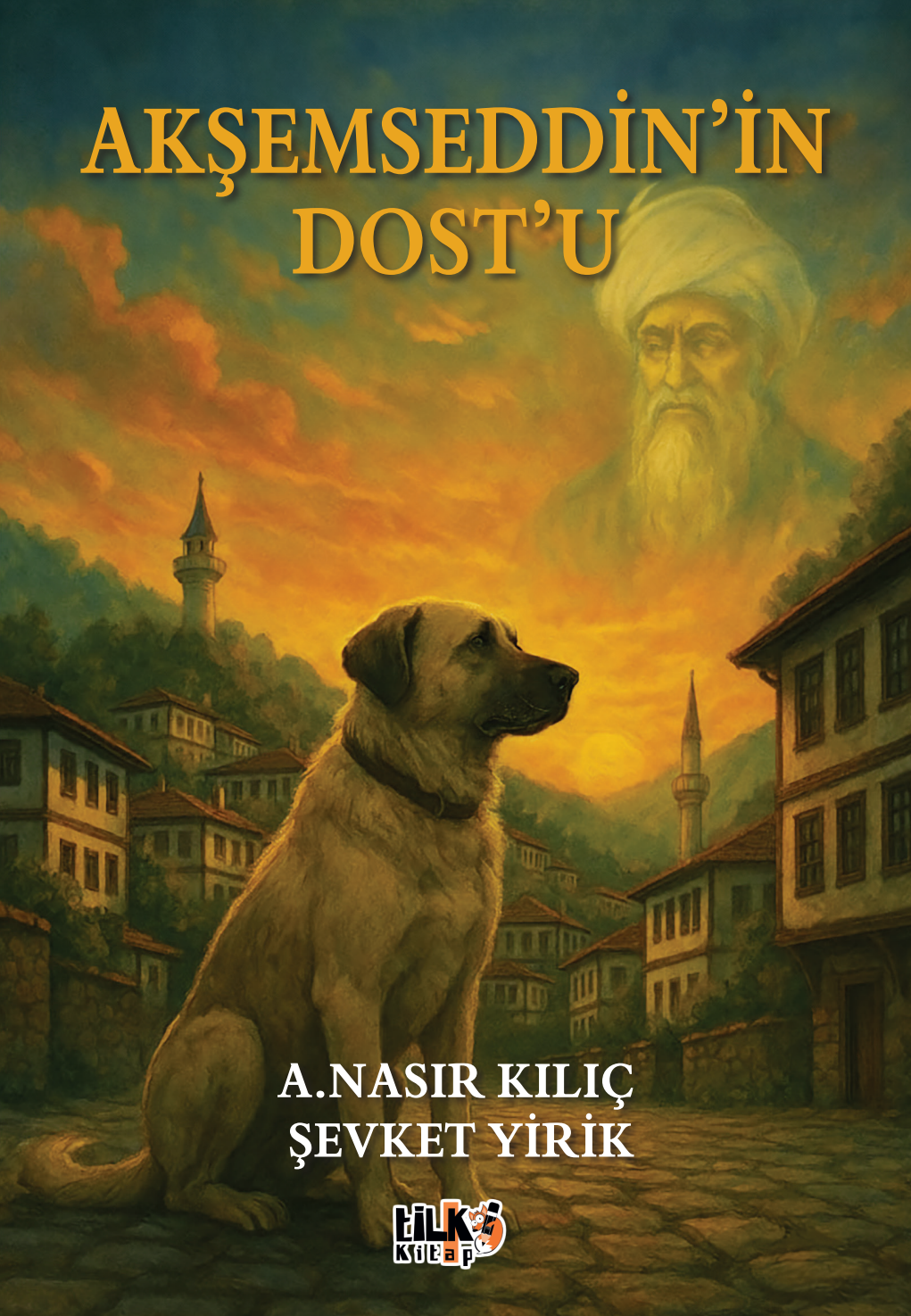
AKŞEMSEDDİN'İN DOST'U

A.NASIR KILIÇ
ŞEVKET YİRİK

İLK Kitap

tilki
Kitap
yayınevi

Akşemseddin'in Dost'u

Tilki Kitap©
www.tilkikitap.com
tilki@matbumedya.com
0850 304 22 03
Yayıncı Sertifika No 28740

Genel Müdür: Emrah Çelik
Editör: Esra Nur Yıldırım
Sayfa Tasarım: Senem Yıldırım
Kapak Tasarım: Senem Yıldırım

1.Basım, İstanbul, Eylül 2025
ISBN: 978-625-5896-77-3
Tilki Kitap Matbaa / İstanbul
Matbaa Sertifika No: 48138

Eserin tüm telif hakları yazara aittir. Yazar, bu baskı için basım-satış-dağıtım-tanıtım haklarını Tilki Kitap'a devretmiştir. Yazar, eserin kapak dahil içeriğindeki tüm materyallerin (metin, görsel öğe, tablo…) yasal ve fikri sorumluluğunu kabul etmiştir. Tilki Kitap'ın kurumsal görüşü olmayabilir.

AKŞEMSEDDİN'İN DOST'U

A.Nasır Kılıç - Şevket Yirik

Hocanın Vedası, Dost'un Emaneti

İstanbul Sultanı, tahtında derin düşüncelere dalmıştı. Sakalını sıvazlayan bir eliyle kuşağını sımsıkı kavrayan diğer eli, içindeki karmaşayı yatıştırmaya yetmiyordu. Hocasının veda kararı, son günlerde yüreğine tarifsiz bir hüzün bırakmıştı. O gün, sarayın bütün erkânını huzurundan uzaklaştırmış, yalnız kalmayı tercih etmişti. Fakat geniş salon bile ona dar geliyordu.

Birkaç adımda İstanbul Boğazı'na açılan balkona yöneldi. Boğaz'dan gelen serin rüzgârı derin derin içine çekti. Gözlerini ufka dikti; ama bu serinlik, içindeki yangını söndürmeye yetmedi. Yeniden salonun loş gölgelerine döndü.

Tacı nı ve kaftanını özenle çıkarıp tahtının üzerine bıraktı. Sonra salonda bir aşağı bir yukarı dolanarak yazı masasının önünde durdu. Çekmecelerden birini açtı, içinden divit kalemini, mürekkep şişesini ve bir tomar kâğıdı çıkardı. Divit kaleminin ucunu dikkatle sivriltip mürekkebe batırdı.

Sabahtan beri zihninde yankılanıp duran mısraları, usulca kâğıda dökmeye başladı.

"Sen kokmayan gülü neyleyim,

Neyleyim sensiz baharı,

Sen doğmayan günü neyleyim,

Neyleyim sensiz ben dünyayı..."

Kalemin kâğıt üzerinde bıraktığı iz, yüreğinden süzülen bir sızı gibiydi. Yeni mısralar eklemek istedi, ama eli duraksadı. Kalemi bırakıp yazdığı kâğıdı pencereden süzülen altın renkli güneş ışıklarına doğru uzattı. Mürekkep, ışığın altında ağır ağır kuruyordu.

Sultan, salonun içinde bir o yana bir bu yana yürümeye başladı. Geniş taş döşemelere yankılanan adımları, içindeki boşluğu doldurmaya yetmiyordu. Başını hafifçe eğdi, kendi kendine kısık bir sesle mırıldandı:

"Şimdi ben sensiz neyleyim? Kime danışayım? Dostum, sırdaşım, hocam... Bunca değeri bir anda nasıl kaybederim? Kusurlarımı yüzüme cesurca vuracak kim kaldı şimdi?"

Sözleri salonda yankılandı, duvarlar bile sanki bu kederi içine çekti.

Zihni, onu yıllar öncesine sürükledi. Henüz beş-altı yaşlarında bir çocuktu. Saray odalarında, geleceğin sultanı olacağı bilinciyle yetiştiriliyordu. En iyi eğitimi alması için memleketin dört bir yanı taranmış, en bilge, en dirayetli hoca aranmıştı.

Sonunda, Hacı Bayrâm-ı Velî Hazretleri'nin seçkin talebesi Akşemseddin bulunmuştu.

Akşemseddin, yalnızca bir öğretmen değildi; şehzadenin akıl hocası, gönül yoldaşı, sırdaşıydı. İkisi, zamanla ayrılmaz bir bütün olmuştu.

Şehzade, hocasını bir gölge gibi takip eder, attığı her adımda ona eşlik ederdi. Gündüzleri birlikte eğitim meydanına inerler, ellerine aldıkları kılıçlarla meydanı çınlatan sesler arasında ustalıkla dövüşürlerdi. Hedef tahtalarına gürültüsüz saplanan oklar, ikisinin de kararlılığını gösterirdi.

Sonra atlarına atlar, dağların sarp yamaçlarına, vadilerin serin derinliklerine dalarlardı. Bazen sislerin arasında kaybolur, bazen ıssız ormanlarda vahşi hayvanların izini sürerlerdi.

Bazı günler kılık değiştirir, halkın arasına karışırlardı. Sarayın görkemli duvarlarından sıyrılıp tozlu pazar yerlerinde dolaşır, satıcıların feryatlarını, halkın dertlerini kendi kulaklarıyla dinlerlerdi.

Geceleri, sarayın kütüphanesine kapanırlardı. Loş kandil ışığında, saatlerce kitapların arasında kaybolur, her konuyu derinlemesine tartışırlardı.

Tüccarlar, uzak diyarlardan, elleriyle seçtikleri nadide kitapları taşır getirirdi. Şehzade, özellikle savaş sanatına dair eserlere büyük ilgi duyardı. Yıkıcı ve ölümcül savaş aletlerinin sırlarını araştırır, satır aralarında gizlenmiş bilgileri sabırla çözerdi.

Okuduklarından notlar çıkarır, kendi elleriyle çizimler yapardı. Kalemiyle savaş meydanları kurar, yeni icatlar tasarlardı.

Ve zaman geldiğinde, bu birikimler meyvesini verdi.

İstanbul'un fethinde, işte o gizli çizimler, o bilinçli hazırlıklar devreye girdi. Dönemin en gelişmiş silahları olan Şahi topları ve havan topları, bizzat onun tasarımıyla hayat bulmuştu.

Macar ustası Urban, mimar Muslihiddin Ağa ve mühendis Saruca Paşa ile birlikte çalışarak surları titreten, çağ kapatıp çağ açan topları dökmüşlerdi.

Asırlar boyunca nice hükümdarlar, İstanbul'un aşılmaz surlarına dayanmış; fakat her seferinde geri çekilmek zorunda kalmışlardı.

Fakat şimdi, genç yaşında bir şehzade, Sultan Mehmet, tarihin akışını değiştirmişti. İstanbul, onun kararlılığına, bilgeliğine ve kalbinden kopup gelen inancına boyun eğmişti.

Sultan, surlarda kendi bayraklarının dalgalandığını gördüğünde dizlerinin bağı çözüldü. Bir anda yere çöktü, başını secdeye eğdi ve gözyaşları içinde Rabb'ine şükretti.

Yüzyıllardır aşılamayan surlar artık ardında kalmıştı. Kimsenin başaramadığı bu büyük zafer, onun ve yiğit ordusunun azmiyle nihayet gerçeğe dönüşmüştü.

Rüzgârda dalgalanan sancaklar, yalnızca taş duvarları değil, asırlık hayalleri de fethetmişti. Bu an, hem büyük bir övünç hem de derin bir tevazu duygusu uyandırıyordu Sultan'ın yüreğinde. Yazdıkları destan, çağları aşacak bir mirasa dönüşmüştü.

Tam o sırada, yanında sessizce duran Akşemseddin, ağır ve kararlı bir sesle fısıldadı:

"Ey Sultanım, zafer sarhoşluğuna kapılma! Bil ki, İstanbul'un fethi yalnızca senin kılıcının keskinliğiyle gerçekleşmedi. Bu zafer, gönüllerde çok önceden kazanılmıştı. Biz sadece surların son zincirini kırdık. Toplarımızın açtığı kapılar, halkın çoktan açılmış olan gönül kapılarına denk düştü."

Sultan, gözleri dolu dolu, başını kaldırdı. Hocasıyla göz göze geldiğinde, bir kez daha anladı: Bu fetih, yalnızca bir şehir kazanımı değil; imanla, sabırla, bilgiyle örülmüş bir zaferdi.

Akşemseddin'in sözleri, Sultan'ın yüzündeki gurur ifadesini durulttu. Şaşkınlıkla hocasına döndü. Gözlerinde hem hayret hem de hayranlık vardı.

Akşemseddin, ağır ama sarsılmaz bir tonla sözlerine devam etti:

"Bizans halkının gönlü çoktan bizimleydi, Sultanım. Çünkü Bizans ve Roma imparatorlukları arasındaki bitmek bilmeyen taht kavgaları, halkı yorgun, umutsuz ve perişan etmişti. Yöneticiler, sadece kendi çıkarlarını korumaya çalıştı; adaleti unuttular, halkın sesine kulaklarını kapadılar. Biz bunlara defalarca şahit olduk."

Sultan dikkat kesilmişti. Akşemseddin'in sesi, dalga dalga yayılıyordu.

"Öyle ki," dedi Akşemseddin, gözlerini hafifçe Boğaz'ın ötesine çevirerek, "Ünlü Bizanslı Notaras, 'Konstantinopolis'te

Kardinal külahı görmektense Osmanlı sarığını tercih ederim' demiştir. Bu söz, halkın duyduğu hayal kırıklığının en keskin tercümanıdır."

Bir an durdu. Ay ışığında yüzü daha da ağırbaşlı görünüyordu. Sonra Sultan'ın gözlerinin içine bakarak ekledi:

"Peki, bu adamı böyle bir söz söylemeye iten neydi? Halk, yöneticilerin başına ne giydiğine, hangi kutsal kitabı tuttuğuna bakmaz. Onlar için önemli olan, adalettir. Yöneticiler, kutsal değerleri kendi çıkarları uğruna kullanıp zulmetmeye başladığında, halk nefret eder ve onları sırtından atmak ister."

Bir süre sessizlik hüküm sürdü. Sadece uzaklardan, İstanbul Boğazı'ndan gelen hafif dalga sesleri duyuluyordu.

Sultan, hocasının sözleriyle derin bir idrak kapısının eşiğine gelmişti.

Zaferin gerçek manasını, tahta oturmanın gerçek yükünü o an hissetti. Yalnızca surları değil, gönülleri de fethetmesi gerektiğini o gece tam anlamıyla kavradı.

Akşemseddin'in sözleri, İstanbul semalarında yankılanan topların gürültüsünden daha derin bir etki bırakmıştı Sultan'ın yüreğinde.

"Halk," dedi hocası ağır ağır, "Adaletli bir yönetici ve adil kararlar ister. Bizans halkı, size komşu olduğu yıllarda adaletinizden haberdar oldu. Bu yüzden sizin yönetiminizde yaşamayı arzular oldular. Görüyorsunuz Sultanım, gönülleri fethetmek, kılıçla alınan bir şehirden çok daha kıymetlidir."

Akşemseddin, dizginlerini hafifçe çekip atını durdurdu. Gözleri uzaklardaki surlarda dalgalanan bayraklara kayarken sesi yeniden yükseldi:

"Bu kutlu zaferin zincir halkalarında sizin adınız da bizim dualarımız da yer aldı. Allah'a binlerce şükür olsun ki yardımcınız olup bu fethi görmek nasip oldu. Ama unutmayın Hünkârım, bu zaferi yalnız kendinize mal edip gurura kapılmayın!"

Fatih Sultan Mehmet, atının üzerinde bir süre sessizce durdu. Rüzgâr, kaftanının eteklerini savuruyor, etraf sessiz bir huşu ile sarmalanıyordu. Sonunda, başını eğerek ağır ağır atından indi.

Yavaş adımlarla Akşemseddin'in yanına geldi. Atının yularından tuttu. Gözlerinde, çocukluğunda hocasının dizinin dibinde öğrendiği o saf samimiyetin ışığı yanıyordu. Dizlerinin hafifçe üzerine çökerek alçak gönüllülükle mırıldandı:

"Ben gönüllü bir köleyim, kulağımda küpem;

Kalbini fethedecekse geçerim bin Sina'yı birden,

Yoksa neyime?

Bu fethi istemem, Mısır'ı istemem, cihanı istemem.

Ben Sultan Fatih'im, önündeyim İstanbul'un;

Yakarım bu şehri, yüzünde bir tebessüm için.

Yoksa gül yüzünü güldürmeyen sultanlığı istemem,

İstanbul'u istemem..."

Ardından, başını hafifçe kaldırdı ve kısık bir sesle ekledi:

"Ben, bu insanların gönüllerini fethetmek için buradayım, hocam. Eğer bir tebessüm bile oluşturamayacaksam ne zafer ne şehir ne taht... Hiçbiri umurumda değildir. Sultanlığımı bile yakarım, yeter ki gönül tahtına oturabileyim."

Göz göze geldiklerinde, Akşemseddin, Sultan'ın ruhunda parlayan o saf ışığı gördü. Ve oracıkta, surları aşarak İstanbul'u fetheden Sultan'ın, aslında önce kendi nefsini fethettiğine şahit oldu.

Genç Sultan, coşkunun verdiği heyecanla yeniden atına atladı. Atının dizginlerini bir anda serbest bırakarak denizin mavi sularına doğru sürdü. Dalgalar ayaklarına çarpıyor, fetih coşkusu yüreğinde kabarıyordu.

Ancak atı, dizlerine kadar suya gömülünce ürktü. Bir anlığına dengesini kaybeden genç Fatih, neredeyse denize düşecekti.

Tam o sırada arkadan yetişen Akşemseddin, atın dizginlerine uzanarak onu sudan çıkardı. Yüzündeki endişe, sesine sert bir tını kazandırmıştı:

"Ey Hünkârım! Zafer, gurura dönüştüğü anda insanı kaybettirir. Ne bu deniz… Ne de fethettiğiniz İstanbul… Sizi boğmasın! Dikkatli olun! Bir sözde, bir bakışta, bir dokunuşta, bir lokmada… Kaybolmayın. İsimlerinizin, ünvanlarınızın altında ezilmeyin.

Unutmayın; siz hâlâ milyonların hizmetkârısınız. Halkınıza hizmet ettiğiniz sürece Fatih'siniz, Sultan'sınız, Efendi'siniz."

Akşemseddin'in sözleri, denizin serin rüzgârı gibi çarptı Fatih'in yüzüne. Zaferin coşkusu bir anda yerini derin bir sükûnete bıraktı. Başını eğdi, hocasının bilge sözlerini kalbine kazıdı.

İstanbul'un fethinden birkaç yıl sonra…

Akşemseddin, kimsenin beklemediği bir karar aldı. Saraydan ayrılacaktı. Fatih'in şaşkın bakışlarına karşılık yalnızca şunu söyledi:

"Görevim tamamlandı. Artık gitme vaktim."

İstanbul fethedilmişti. Görevini tamamlamanın huzuru, gözlerinden okunuyordu. Herkesin hayranlıkla baktığı bir makamdayken, en güçlü olduğu bir anda, saray hazinelerle dolup taşarken… O, gözünü kırpmadan her şeyi elinin tersiyle itti.

Arkasında fethedilmiş bir şehir, yetiştirdiği talebeler ve kalplere kazınmış bir bilgelik bırakarak… Sessizce uzaklaştı.

Sarayın koridorlarında, gücün zehirlediği nice insanın gölgesi dolaşıyordu. Akşemseddin, onların akıbetine uğramaktan korkuyordu. Ömrü boyunca kendi çıkarlarının peşinden koşmamış, dünya malına kıymet vermemişti. Ne altın keseleri biriktirmişti ne gösterişli bir köşk edinmişti ne de en bereketli toprakların işletme hakkını talep etmişti.

Tek dileği, ailesinin geçimini sağlayacak kadar bir kazanca razı olmaktı.

Sultan Fatih'in eğitiminden fetihlere kadar geçen yıllar, su gibi akıp gitmişti.

Ailesiyle hasretini dindirmek, onlarla vakit geçirmek ve sessiz bir yaşam sürmek istiyordu.

Ayrılık kararını Fatih Sultan'a bildirdiğinde Sultan onu bu kararından döndürmek için elinden geleni yaptı. İkna çabası, ısrarlar, teklifler… Ama nafile. Bu kez Akşemseddin'in kararlılığı, Sultan'ın emirlerinden daha ağır basıyordu.

Ve işte, orduları tek işaretiyle harekete geçiren Fatih Sultan Mehmed, şimdi bir kişiye, hocası Akşemseddin'e, söz geçiremiyordu. Demek ki koca Sultan bile olsa, her istediği olamıyordu.

Sultan Fatih, vedanın yaklaştığını biliyordu. Saatler kalmıştı… Ve o saatler, ona bir ömür gibi geliyordu. Tahtında duramıyor, sarayın büyük salonunda elleri arkasında kenetli, başı önünde ağır ağır dolaşıyordu. Her adımında içi yanıyor, her nefesinde bir sızı büyüyordu.

Hocası gidiyordu. Ve o, ne kadar gönlü razı olmasa da derinlerde bir yerde biliyordu: Akşemseddin'in yeri burası değildi.

O, sarayın dedikoducu duvarlarının arasında solacak biri değildi. Hocasının huzur bulacağı yerde olması gerektiğini anlayarak, yüreğini ezip kabul etti bu ayrılığı.

Ayrılık vakti geldiğinde sarayın sessiz koridorlarında birlikte yürüdüler. Yan yana, ağır adımlarla... Sözler kifayetsizdi. Bakışları, kalplerindeki binlerce duyguyu taşıyordu.

Kapının önüne geldiklerinde Sultan, hocasının ellerini iki avucunun arasına aldı. Gözlerinde hem hüzün hem minnet hem de sonsuz bir saygı parlıyordu. Sesi titrek ama kararlıydı:

"Değerli hocam… Sen, adın gibi bir güneşsin. Ben ise o güneşten ışık alarak İstanbul semalarını aydınlatan bir ayım. Sen engin bir denizsin, ben sana doğru akan küçük bir ırmak. Eğer bugün İstanbul ve benim adım yan yana anılıyorsa, bil ki benim adım da senin adınla ebediyen anılacaktır. Buralardan ayrılıyor olsan da aklım da gönlüm de hep seninle kalacak."

Sultan bir an duraksadı. Nefesini topladı. Gözlerini hocasının gözlerinden ayırmadan devam etti:

"Sana olan hakkımı asla ödeyemem. Ne yapsam, ne versem, emeklerinin, öğrettiklerinin karşılığı olamaz. Hazinemden ne istersen; altın, gümüş, yakut, köşk, topraklar, sadık hizmetkârlar... Ne dilersen emredip ayağına sereyim. Daha önce de teklif ettim, yine reddettin.

Ama Allah aşkına söyle hocam! Seni memnun edecek bir şey iste. Sana layık bir veda olsun."

Sultan'ın sesi salonun taş duvarlarında yankılanmadı; o sözler sadece kalplerde yankılandı.

Ve sarayın ağır kapıları, bir devri sessizce uğurlamak için aralandı.

Sadakat, vefa ve dostluğun saf hâlini anlatan bir hikâye...

"Akşemseddin'in Dost'u", sadece bir köpeğin hikâyesi değil; aynı zamanda insanın iç dünyasına ayna tutan, sadakatin ve emaneti korumanın ne kadar kıymetli olduğunu hatırlatan bir eser.

Fatih Sultan Mehmet'in hocası olan Akşemseddin Hazretleri'nin manevi ikliminde, Göynük'ün dar sokaklarında şekillenen bu hikâye; hem çocuklara hem de yetişkinlere yürekleri sarsacak bir dostluğu anlatıyor.

Kimi zaman gözyaşlarıyla, kimi zaman umutla; ama her daim kalplerde iz bırakacak bir yolculuğa hazır olun. Bu yolculukta, en sadık dostların sessiz ama sarsılmaz sadakatiyle karşılaşacaksınız.

tilkikitap.com

KDV muafiyeti uygulanmıştır.

ISBN: 978-625-5896-77-3